

Ukázkové argumentační linie

Kategorie:

- [Metodika](#)

V souvislosti s chystanou [změnou pravidel](#) připravilo Ředitelství soutěží ukázkové argumentační linie, které obhajují návrhové teze bez kritéria.

Každý by měl mít právo bránit svůj majetek se zbraní v ruce i za cenu usmrcení zloděje (Dušan)

Afirmace

Definice: Majetkem rozumíme hmotné věci (tj. nikoli autorská práva, ochranné známky apod.), s výjimkou věcí zjevně nepatrné hodnoty (např. jablka spadlá ze stromu, pokud se nesbírají ve velkém). Zbraní může být jakákoli legálně držaná zbraň (chladná i střelná). Zlodějem je pro účely této debaty každý, kdo se pokouší připravit jiného o jeho věci bez jeho souhlasu, ať už násilím nebo potají. Zloděj ale není ten, komu majitel věc sám svěřil a kdo nechce ji vrátit. Bránit se v okamžiku, kdy zloděj věci krade, pokouší se je ukrást nebo utíká s nakradenými věcmi z místa činu.

1. Ochrana majetku

- **Majetek jako základní právo**
Právo vlastnit majetek je jedním ze základních lidských práv. Právo majetek chrání a má k tomu dobrý důvod – majetek je to, co člověk vlastním úsilím a pílí (případně pílí a úsilím svých předků) získal a je tak odměnou za tuto pílí a úsilí. Kdyby si každý mohl přivlastnit beztrestně cizí majetek, přicházeli by lidé o odměnu za svou práci – práce by se pak nevyplatila a společnost by se bez práce a úsilí neposouvala kupředu. Je proto v zájmu celé společnosti, aby majetek byl účinně chráněn.
- **Bezmocnost úřadů**
Bránit právo, a tedy i právo na majetek, je povinností státu, resp. policie, státních zastupitelství a soudů. Bohužel policie ani ostatní státní orgány nemají prostředky na to, aby majetek občanů střežili na všech místech a nepřetržitě (důkaz – nízká objasněnost ohlášených trestných činů krádeže), taková ochrana by se ani ekonomicky nevyplatila. Je proto částečně i na lidech samotných, aby si svůj majetek sami hlídali před zloději. K tomu však potřebují účinné prostředky.
- **Vztah útočníka a obránce**
Je třeba si uvědomit, že obránce – člověk, který brání svůj majetek – je oproti zloději (útočníkovi) v nevýhodě. Útok většinou nečeká a bývá jím překvapen, musí se rozhodovat rychle a nemá čas na přemýšlení o tom, jak zranění by mohl útočníkovi způsobit. Zároveň obránce neví, jak je útočník vybaven – zloději často chodí ozbrojeni. Zloděj bývá často silnější než útočník (žena vs. muž, starší obránce apod.). Pokus o fyzické zadržení zloděje představuje pro obránce riziko ohrožení zdraví jeho samého. Dnes navíc vlastník často sám bojí bránit – vystavuje se totiž riziku, že pokud útočníka usmrtí nebo zraní, bude sám obviněn. Soud však zkoumá poměr sil mezi

útočníkem a obráncem v teple soudní síně a na takové zkoumání má na rozdíl od obránce čas; stává se tedy, že soud shledá obranu nepřiměřenou a obránce nakonec skončí ve vězení (důkaz – příklad: nedávná kauza majitele sběrný, který střílel po zlodějích, co mu kradli šrot). Jsme přesvědčeni, že takový výsledek je kontraproduktivní – obránci se bojí bránit a zloději se nebojí krást. Dáme-li vlastníkovu právo bránit svůj majetek i za cenu, že zloděje zraní nebo usmrtí, budou se vlastníci méně bát bránit svůj majetek a zloději si dvakrát rozmyslí, než půjdou někam krást, protože nikdy nebudou vědět, zda vlastník nestřeží svůj majetek se zbraní v ruce. Ve výsledku tak bude ochrana majetku účinnější a krást se bude méně.

2. Spravedlivější společnost

Je třeba si uvědomit, že ten, kdo brání svůj majetek před zlodějem, brání právo, které mu náleží. Brání je zároveň za situace, kdy se nemá čas čekat na pomoc policie – než policie přijede, mohou zloději zmizet i s nakradenými věcmi. Naproti tomu zloděj jde krást úmyslně – ví, že porušuje právo, že krade cizí věc, a rovněž ví, že mu hrozí riziko, že vlastník bude své věci bránit. Proto není zloděj před okradaným hoden ochrany, ani kdyby byl slabší nebo hůře vybaven – krást ho nic nenutí; kdyby nekradl, nic by se mu nestalo.

Společnost by přitom měla podporovat ty, kdo své právo brání, před těmi, kdo právo porušují. Právo nesmí ustupovat bezpráví; navíc se tak právo samo a lépe prosazuje. Máme za to, že společnost, která umožní vlastníkům bránit svůj majetek i za cenu usmrcení zloděje, bude nejen lépe fungovat, ale bude také spravedlivější.

Negace

S vymezením teze, které přednesla afirmace, souhlasíme. V naší linii ukážeme, že existují důležitější hodnoty, než majetek – především lidský život a že spravedlnost spočívá především v tom, že následky porušení pravidel jsou přiměřené závažnosti takového porušení. Dokážeme, že i ochrana majetku se musí dít přiměřenými prostředky – není-li tomu tak, nejde o právo, ale o bezpráví.

- **Život versus majetek**

Nepopíráme, že je zapotřebí chránit majetek lidí. Myslíme si ale, že lidský život a zdraví mají obecně větší hodnotu, než majetek. Majetek lze totiž znovu nabyt, je-li vám odcizen a často se jej policii podaří později nalézt a vrátit zpět. Naproti tomu ztracený život už zloději nikdo nevrátí. Lidé navíc často nekradou programově a z touhy se obohatit, jak tvrdí afirmace – řada zlodějů krade, protože nemá jiný způsob obživy, popř. z drogové závislosti, známy jsou případy dětí, které nutí krást jejich rodiče... Ostatně i u zloděje, který krade programově, nelze vyloučit, že se později změní a stane se z něj spořádaný občan (důkazy – příklady). Proto si myslíme, že ochrana majetku by neměla zajít až tak daleko, že bude vlastníku, jehož vlastní zdraví nebo život není nijak ohroženo, dovoleno ohrozit život zloděje.

- **Spravedlnost a přiměřenost**

Afirmace chápe spravedlnost v tom smyslu, že každému se dostane ochrany jeho práv. Pomíjí tím jeden z důležitých aspektů spravedlnosti, kterým je přiměřenost. Následek, který za porušení pravidel člověku hrozí, by měl odpovídat závažnosti porušení takových pravidel. Proto zákony např. stanoví nižší tresty za špatné parkování, než za vraždu. Málokdo by však takový trest považoval za spravedlivý, protože porušení pravidel, kterého se dopustil ten, kdo špatně zaparkoval, neodpovídá intenzitě trestu.

Navíc není pravda, že kriminalitu lze snížit hrozbou drastických sankcí. Zloději totiž obvykle neuvažují o následcích svých činů, nejednají racionálně – myslí si prostě, že nebudou chyceni. Daleko důležitější je kvalita práce trestního systému (aby co nejvíc zlodějů bylo odsouzeno a aby systém trestání nevedl k opakování trestné činnosti). V zemích s přísnějšími sankcemi (USA) je zločinnost vyšší než v zemích se sankcemi mírnějšími, ale kvalitnějším vězeňstvím a sociálním systémem (Skandinávie).

Máme proto za to, že dovolená míra obrany majetku by měla odpovídat hrozbě, které obránce čelí – ohrožuje-li zloděj zároveň i život nebo zdraví vlastníka, může se vlastník samozřejmě bránit i za cenu jeho zranění nebo usmrcení (potud souhlasíme s tím, že zdraví a život obránce mají přednost před zdravím a životem zloděje), není-li však zdraví nebo život obránce ohrožen (např. při kapesní krádeži nebo při krádeži dříví z lesa, ovoce ze sadu, nebo v afirmaci zmiňovaném případě krádeže šrotu ze sběrný) nesmí vlastník ohrozit zlodějův život, neboť takové ohrožení je zjevně nepřiměřené ztrátě, která vlastníkovu hrozí. Vlastník, jak shora řečeno, ztrátu dřeva, ovoce nebo šrotu lehce nehradí, naopak zloději jeho život už nikdo nevrátí.

- **Ochrana před excesy**

Omezení práva vlastníka bránit svůj majetek jen na případy, kdy obrana není zjevně nepřiměřená, má ještě jeden podstatný pozitivní aspekt. Chrání totiž společnost před excesy. Dáme-li někomu absolutní právo, hrozí, že oprávněný svého práva zneužije a právo se tak změní v bezpráví. Jsou tak z USA známy případy zastřelených turistů, kteří vstoupili na cizí pozemek, protože se chtěli zeptat na cestu, a vlastník si myslel, že jsou zloději; uvést lze i v současné době projednávaný případ běžce Oscara Pistoria, který zastřelil přes dveře koupelny svou přítelkyni, myslí, že v koupelně je zloděj. I ve shora uvedeném případě majitele sběrný byl důvodem jeho odsouzení fakt, že dotyčný vůbec nevěděl, že se jedná o lidi, kteří mu předtím několikrát vykradli sběrnou; střílel prostě na ujíždějící auto, které se mu zdálo podezřelé. Od požadavku přiměřenosti obrany hrozcímu následku bychom tedy neměli ustupovat i proto, abychom zabránili excesům a ochránili životy a zdraví lidí.

Každý národ by měl mít právo na sebeurčení (Matěj)

Afirmace

Definice: Pod právem na sebeurčení rozumíme právo každého národa, který žije na daném geograficky určeném území, odtrhnout se od státu, ve kterém se nachází, a kde je menšinou. Toto odtržení by mělo být realizováno v rámci referenda, kdy se musí pro odtržení vyjádřit alespoň 50% zúčastněných. Dle konkrétní situace by si pak tento národ mohl založit nový stát (Tibet, Kosovo), či se připojit k již stávajícímu státu (Krym, Jižní Osetie). Národ je pak skupina lidí, spojená jazykem, kulturou, etnicitou či náboženstvím.

1. Principiální rovina - právo na sebeurčení

Územní hranice státu byly vytvořeny v minulosti povětšinou na základě toho, kdo měl větší armádu. V moderní době však neuznáváme právo silnějšího a státní uspořádání by mělo vycházet z jiných principů.

Musíme stavět na předpokladu, že stát je tu pro své občany - aby jim zajišťoval bezpečí, právo a staral se o veřejné záležitosti. Neplatí tudíž, že by tu občané byli pro stát, protože stát je jen umělý konstrukt, který má za cíl sloužit lidem. Pokud tudíž určitý národ již nechce setrvat ve státě, kde je minoritou, měl by mít právo vytvořit si takové státní zřízení, které

danému národu vyhovuje. Je sice pěkné, že majoritní národ by chtěl mít nadvládu nad územím, kde žije minorita, ale chybí jim k tomu jakýkoliv vážný důvod.

Když odhlédneme od vůle lidí, pak je nespravedlivé, aby některé národy měly právo na svůj stát a jiné nikoliv, jen proto, že chceme zachovávat historický stav. Pokud dnes neuznáváme právo jednoho národa podmanit si jiný vojenskou silou, pak nedává smysl, abychom stavěli státní uspořádání na tomto podmanění v historii.

2. Praktická rovina

- **Omezení konfliktů**

Národy, které se chtějí odtrhnout, mají často velmi hluboce zakořeněný odpor vůči majoritní společnosti (Kosovští Albánci, Tibeťané, Baskové). Tyto rozbroje mají povětšinou historický charakter a jsou způsobeny historickými konflikty - často na sobě dané národy páchaly hrozné zločiny (např. genocida v bývalé Jugoslávii). Oddělením území dojde k uklidnění situace, protože národy spolu nebudou muset sdílet jeden stát a jeden nebude vládnout druhému. Tím dojde k zlepšení sociální soudržnosti a omezení násilí. Navíc tím, že se konflikty nebudou nadále přiživovat, tak se hrany postupně obrousí a nevráživost mezi národy se zmenší.

- **Lepší fungování demokracie**

V demokracii je vždy nutná nadvláda většiny nad menšinou. Bohužel v národnostně rozdělených státech dochází často k situaci, kdy politické síly nejdou napříč národy, ale jsou národnostně zaměřené (např. maďarská strana na Slovensku). V takovém případě jde lidem často více o jejich národ, než o obecné politické otázky. Různé národy, které mají jiné hodnoty a kulturu, totiž často chtějí dost jiný způsob spravování veřejných záležitostí. Pokud rozdělíme stát do homogenních celků, tak způsobíme, že každý národ bude mít vládu, která mu vyhovuje a vláda(y) tudíž bude víc reprezentovat zájmy občanů.

- **Omezení útlaku**

Majoritní společnost má často tendenci potlačovat práva minorit, především za účelem oslabení jejich národní identity. Projevuje se to omezováním jazykových práv (Slovensko), či politických práv a svobody projevu (Turecko). Oddělením utlačované části dojde k zlepšení lidských práv v daném regionu a tím i k lepšímu životu dnešní menšiny, aniž by to majoritě zásadně uškodilo.

Negace

Definice: S definicemi nemáme problém. Zároveň zde zastáváme stanovisko, že právo na sebeurčení by rozhodně neměl mít každý národ - odtrhnutí části státního území by mělo být maximálně krajním řešením v okamžiku, kdy spolu dva dané národy již nemohou setrvat ve státě - když hrozí ozbrojené násilí.

1. Principiální rovina - právo na sebeurčení

Státy jsou sice entity umělé, ale existující a hrající funkci v rámci mezinárodního uspořádání světa. Aby mohli danou funkci plnit, musí mít pevně vymezené území. Souhlasíme sice, že historicky se hranice určovaly ne vždy legitimním způsobem, to ale neznamená, že bychom je měli divoce měnit. Státy fungují jako celek a umělé dělení jen na základě národnosti může daný stát velmi poškodit (průmysl, infrastruktura, suroviny).

Sporné území navíc nebývá národnostně homogenní - i když tam existuje většina národa,

který se chce odtrhnout, tak tam existují i další národy (často početná menšina hlavního národa). Není spravedlivé, aby tito lidé museli opustit svůj stát či domovy, jen proto, že se většina rozhodla založit si vlastní stát.

V neposlední řadě není často většinová populace žijící na daném území dobrým kritériem - často se jedná o lidi, kteří se před nedávnem na dané území přistěhovali, či získali většinu díky větší porodnosti, i když se jedná o území, které danému státu patřilo již staletí.

2. Praktická rovina

- **Omezení konfliktů**

Afirmace mylně předpokládá, že konflikty jsou dané soužitím v jednom státě. Tyto konflikty však mají převážně historický či kulturní charakter a ten nezmizí rozdělením - jen se konflikt přesune na mezinárodní úroveň, kde bude mnohem nebezpečnější, protože obě strany budou vlastnit armádu.

Navíc oddělení území s sebou nese hrozbu dalších konfliktů - ať už kvůli pocitu ukřivdění ze strany hlavního národa, že přišli o své území, či z praktických otázek tohoto rozdělení: je nutné přesouvat lidi, dělit majetek, vypořádat organizaci nového státu atd. Toto se stane živnou půdou pro ještě větší nenávisť mezi danými národy.

- **Lepší fungování demokracie**

Představa, že národy jsou homogenně uspořádány je mylná - v každém národě jsou lidé mladí a staří, bohatí a chudí, vzdělaní a nevzdělaní. Tato kritéria mají na veřejné rozhodování mnohem větší vliv, než jednotlivé národnosti. Není proto logické, že by vládní rozhodnutí prospívaly jen jednomu národu a druhému ne - takže demokracie může normálně fungovat i ve větších celcích, které nejsou zcela národnostně homogenní.

- **Omezení útlaku**

Utlačování jakýchkoliv menšin je samozřejmě špatná věc - ovšem řešením není odtrhávání státního území. Státy by měli respektovat práva všech - ať jsou to menšiny národnostní, náboženské či třeba sexuální. Navíc odtržení území toho moc neřeší - nové menšiny budou pravděpodobně ještě více utlačovány novým státem, protože se na nich budou projevovat zjitřené nálady ve společnosti a nebude nikdo, kdo by je ochránil.